

Hvad skal en børnebibel kunne i dag?

Bibelselskabets Forlag udgiver en lang række børnebibler og børnebøger, der genfortæller eller gendigter Bibelen. Men hvad skal en børnebibel kunne for at nå børn i dag?

Af Lisbeth Elkjær Øland, forlagschef på Bibelselskabet

En børnebibel er ikke en hvilken som helst børnebog. Det er en bog, der tager livtag med en bærende tekst i vores kultur, religion og kirke. Det kan umiddelbart godt lyde til at blive en støvet affære. Så hvordan sikrer vi hos Bibelselskabets Forlag, at de børnebøger og børnebibler, vi udgiver, er relevante for børn og forældre i dag?

»Vi lader vores børnebibler og -bøger følge de tendenser, der er i børnelitteraturen generelt, så det bibelske univers har en chance for at komme med ind i børneværelset og blive kendt og talt om.«

Det bibelske univers i børneværelset

Netop fordi en børnebibel genfortæller eller gendigter en gammel tekst, er det vigtigt, at udtrykket ikke bliver bedaget. Læseren, barnet, må gerne opleve, at fortællingen eller dens tema er anderledes end andre bøger, men sprogetonen og ordvalget skal ikke stå i vejen for forståelsen og oplevelsen.

Vi lader vores børnebibler og -bøger følge de tendenser, der er i børnelitteraturen generelt, så det bibelske univers har en chance for at komme med ind i børneværelset og blive kendt og talt om.

Derfor arbejder vi typisk med dygtige, danske forfattere, der er vant til at skrive for børn, og som læses i brede kredse. Det gælder fx Kim Fupz Aakeson, Ida Jessen og Bjarne Reuter. Det er forfattere, der kan deres kram, og som med deres høje kvalitet formår at tale direkte til børnene, selvom fortællingerne er fra en helt anden tid og rummer store og nogle gange fremmedartede tematikker.

Sproget må ikke virke fremmedgørende og det samme gælder naturligvis på billedsiden. Billedsproget skal være nutidigt, levende og medfortællende. Men i vores udgivelser har vi også fokus på variation, så vi kan møde forskellige typer af læsere med vores udgivelser.

Nogle gange må illustrationerne gerne være kunstneriske og stille krav til læseren om indlevelse og afkodning, sådan som fx Hanne Bartholins illustrationer til Ida Jessens Bibelhistorier i vidt omfang gør. Mens vi andre gange arbejder med illustrationer, som er lette at afkode og tættere på børnenes hverdag. Det kan man fx se i Jesper Tom Jensens illustrationer til Tobias & Trine-serien af Marlene Fenger-Grøndahl.

De voldsomme fortællinger

Når vi udvikler titler til børn, vil vi gerne være med til at åbne for nye snakke i familien – af og til om svære emner. En bog fra os må gerne vække dybe tanker og følelser og lære læseren noget om sig selv og om verden.

Bibelen har mange voldsomme og komplekse fortællinger, som man nemt kunne undgå at genfortælle i en børnebibel. Men vi springer ikke over fortællingen om Kain og Abel, historien om Job eller om Herodes' skrækkelige befaling om at slå alle små drengebørn i Betlehem ihjel. De fortællinger er en del af vores kulturgods og af Bibelen. Nok er de voldsomme og svære, men det religiøse tilbyder jo netop ord og rum til det vanskelige og komplekse i livet. Og selvfølgelig får barnet hjælp til tydningen fra både forfatter, illustrator og den, der læser bogen op.

Bjarne Reuters »En nat i Betlehem« finder netop sin styrke og dybe klangbund i ikke kun at fortælle den smukke del af juleevangeliet om lyset og det lille barn, men også om mørket og magtskyen, der driver den lille familie på flugt.

Fra barnets erfaring til bibelteksten

I skriveprocessen var det for Ida Jessen vigtigt at gå tilbage til, hvordan hun som barn havde hørt de bibelske fortællinger, hvad hun forstod, og hvad hun undrede sig over. Man kan næsten sige, at hun satte sig i barnets sted og genfortalte for »sig selv som barn«. Og netop det pædagogiske greb at skabe en sammenhæng mellem barnets egen erfaringsverden og de bibelske fortællinger går igen både i vores undervisningsmaterialer og i vores billedbøger.

Vi udgav tre lignelser fra Det Nye Testamente genfortalt af Kim Fupz Aakeson for nylig. I dem er scenen sat i dagens Danmark – på Nørrebro, hos en autoforhandler i Borup og hos en übersmart københavner med egen au pair. Sprog og billedsprog er helt moderne, men temaerne og historierne opbygning er Bibelens. På den måde mødes barnets kendte univers med Bibelens.

»Vi udgiver flere af vores børnebøger som lydbøger, men det er stadig den fysiske bog, man samles om i familien, og den giver i højere grad end skærmen anledning til refleksion og samtale.«

Skal det ikke være digitalt?

Næ, ikke nødvendigvis. Børn lever i højere grad digitalt i dag end tidligere, men børnebogen er ikke en truet art. Vi udgiver flere af vores børnebøger som lydbøger, men det er stadig den fysiske bog, man samles om i familien, og den giver i højere grad end skærmen anledning til refleksion og samtale.

At arbejde med dygtige forfattere og illustratører, at lade de store og dybe budskaber som kristendommen rummer få plads og at gå fra barnets erfaringsverden til de bibelske fortællinger er nogle af de greb, vi bruger for at sikre, at vores børnebøger og –bibler ikke støver til, men fortsat er relevante.